

Sygn. akt V U 101/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Leśniak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania A. I.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 21 grudnia 2012 r., znak (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. I. prawo do emerytury od 3 stycznia 2013r.

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. I. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 21 grudnia 2012 roku , znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył mu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku, od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku w Zakładach (...), ponieważ świadectwo pracy wystawione zostało przez Przedsiębiorstwo Usługowe (...), które wyłącznie przechowywało dokumenty po zlikwidowanych Zakładach (...).

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że okres pracy w warunkach szczególnych stwierdza pracodawca na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach według ustalonego wzoru i żaden inny organ nie został upoważniony do wystawienia takiego dokumentu. Podnosząc powyższe argumenty wskazał , że , A. I. nie udokumentował piętnastoletniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych i tym samym nie nabył prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. I. , urodzony (...), lat 60, złożył w dniu 3 grudnia 2012 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący 25 lat, 3 miesiące i 13 dni, w tym 10 lat ,10 miesięcy i 18 dni pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie należy do OFE, a w chwili składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury nie pozostawał w stosunku pracy.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku, od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku w Zakładach (...), ponieważ świadectwo pracy wystawione zostało przez Przedsiębiorstwo Usługowe (...), które wyłącznie przechowywało dokumenty po zlikwidowanych Zakładach (...).

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 grudnia 2012 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 1-3, kwestionariusz k.4 , zaskarżona decyzja k.17, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999r.k.16

Ubezpieczony A. I. od 2 maja 1985 roku do 31 sierpnia 1993 roku był zatrudniony w Zakładach (...), gdzie w okresie od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku oraz od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku wykonywał pracę w magazynach skór surowych, a od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku był operatorem spycharki i kierowcą ciągnika.

W magazynie surowca znajdowały się surowe skóry świńskie i bydłęce. Pracowało w nim około 20 osób. Skóry były przemieszczane z hali suchej na halę mokrą do namaczania. Jedna skóra ważyła około 20 kg.

A. I. pracując w magazynie skór surowych wykonywał pracę przy garbowaniu skór, do jego obowiązków należało solenie tych skór, następnie ładował je na dział mokry, gdzie zaczynała się produkcja. Ubezpieczony w magazynie surowca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony pracował razem z J. G., A. D.i E. I..

Od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 ubezpieczony pracował przy transporcie, jeździł spycharką i ciągnikiem. Ubezpieczony posiadał uprawnienia do kierowania ciągnikiem. Kierownikiem transportu był E. I.. Razem z ubezpieczonym na stanowisku kierowcy pracował M. C.. Ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód: akta sprawy: zeznania świadków: J. G., A. D., E. I., M. C. k. 30-31 , akta ubezpieczonego k.4-10 akta sprawy

Praca ubezpieczonego od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku, od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku w Zakładach (...) była pracą w warunkach szczególnych (8 lat, 3 miesiące i 27 dni).

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku po doliczeniu spornego okresu pracy uwzględnionego przez organ rentowy posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. I. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z

art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony A. I. ma ukończone 60 lat, nie jest członkiem OFE, nie pozostawał w stosunku pracy, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Oznacza to, iż jedyną przesłanką którą musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie, było ustalenie czy A. I. legitymuje się 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu uwzględnienia okresu zatrudnienia od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku, od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...), ponieważ świadectwo pracy wystawione zostało przez Przedsiębiorstwo Usługowe (...), które wyłącznie przechowywało dokumenty po zlikwidowanych Zakładach (...).

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok SN z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A do powyżej określonego rozporządzenia w Dziale VII w przemyśle lekkim w pkt 11 wymienia prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór, natomiast w Dziale VIII w transporcie i łączności w pkt 3 wymienione są prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

W tych okolicznościach rzeczą Sądu było zatem ustalenie, czy od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku oraz od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku czynności związane z wykonywaniem obowiązków w magazynach skór surowych oraz od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 związane z pracą w transporcie mogą być związane z pracą w warunkach szczególnych oraz w jakich konkretnie okresach i wymiarze dobowym ubezpieczony wykonywał te prace.

Brak ograniczeń co do środków dowodowych w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe oznacza to, że Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia postępowania dowodowego, w tym z przesłuchania świadków na okoliczność okresu pracy odwołującego w warunkach szczególnych. Prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Z zeznań słuchanych w sprawie świadków J. G.(k. 30v as.), A. D.(k. 30v as) , E. I.(k. 30v as) , M. C.(k. 30v-31as) wynika, iż że w spornych okresach ubezpieczony wykonywał czynności zaliczane do prac w szczególnych warunkach. Z zeznań tych wynika, że w magazynie skór surowych wykonywał pracę przy garbowaniu skór polegające na ich konserwacji i przygotowaniu do dalszego procesu produkcyjnego. Praca świadczona była w kontakcie z środkami chemicznymi służącymi do garbowania skór i była niewątpliwie pracą mającą szkodliwe oddziaływanie na organizm człowieka.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił także na ustalenie , że ubezpieczony w okresie zatrudnienia od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace na stanowisku kierowcy spychacza i ciągnika.

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresów zajmowanych przez ubezpieczonego stanowisk, jak i rodzaju kierowanego przez niego pojazdu i wykonywanych czynności. Świadkowie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

Zeznania te znajdują oparcie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w D..

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że praca ubezpieczonego w okresie od czy od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku oraz od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku była pracą w warunkach szczególnych, o której mowa w Dziale VII w pkt 11, a także okres od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, to praca o której mowa w Dziale VIII w transporcie i łączności w pkt 3 tj praca kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Zatem na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, albowiem jeżeli do okresu wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach, uznanego przez ZUS (10 lat, 10 miesięcy i 18 dni) doliczymy okres pracy od 2 maja 1985 do 10 listopada 1985 roku, od 11 listopada 1985 roku do 14 lipca 1991 roku, od 15 lipca 1991 roku do 31 sierpnia 1993 roku w Zakładach (...) (8 lat, 3 miesiące i 27 dni) oznacza, to iż ubezpieczony udowodnił posiadanie 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy z uwagi na to, że A. I. spełnił wszystkie warunki konieczne do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 32 ust. 2 i 4 tej ustawy i w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu A. I. prawo do emerytury od 3 stycznia 2013 roku, o czym orzekł jak w punkcie I sentencji.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust.1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznając, że dopiero postępowanie sądowe, a szczególności przeprowadzone w tym postępowaniu dowody z zeznań świadków, pozwoliły na ustalenie, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w D. wykonywał pracę w warunkach szczególnych wobec tego przesądziły ostatecznie o zasadności wniosku.

Mając powyższe na względzie Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury, o czym orzekł jak w punkcie II sentencji.